

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027

Alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valmistelutilanne

Timo Ollila
ELY-keskus
5.11.2020

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EAKR: Ohjelmarakenne

TL 1: Innovatiivinen Suomi

- ET 1.1: Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
- ET 1.2: Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi
- ET 1.3: Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen

TL 2: Hiilineutraali Suomi – 30% EAKR varoista

- ET 2.1: Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
- ET 2.4: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen
- ET 2.6: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

TL 3: Saavutettava Suomi (vain Itä-Pohjois-Suomi)

- ET 3.3: Kansallisen, alueellisen ja paikallisen liikkuvuuden kehittäminen
- TL X Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto JTF –todennäköisesti oma TL ohjelmaan



ESR; Ohjelmarakenne

TL 4 Sosiaalisempi Eurooppa

- ET 1: kaikkien työnhakijoiden, erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien, ja työelämän ulkopuolella olevien työelämään pääsyn parantaminen edistämällä itsenäistä ammatinharjoittamista ja yhteisötaloutta
- ET 6: edistetään elinikäistä oppimista, etenkin joustavia jatko- ja uudelleen koulutusmahdollisuuksia kaikille, ottaen huomioon digitaaliset taidot, ennakoimaan muutoksia ja uusia osaamistarpeita työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta, helpotetaan uranvaihdoksia ja edistetään ammatillista liikkuvuutta
- ET 7: tuetaan aktiivista osallistamista yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi ja parannetaan työllistettävyyttä

TL 4b Sosiaalisempi Eurooppa

- ET 10: edistetään köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien yhteiskuntaan integroitumista, mukaan lukien vähävaraisimmat ja lapset (Lasten aineellinen tuki, valtakunnallinen toiminta)

TL 5 Sosiaalisempi Eurooppa

- ET 11: puututaan aineelliseen puutteeseen jakamalla elintarvikkeita ja/tai perushyödykkeitä vähävaraisimmille, mukaan lukien liitännäistoimenpiteet. (EU-ruoka-apu, Ruokavirasto)

Kestävää kasvua ja työtä

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Mikä muuttuu?

- Digiosaaminen korostuu sekä EAKR että ESR osioissa
 - Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi
- Ilmastomuutoksen torjunta ja riskien ehkäiseminen
 - Ilmastomuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen sekä katastrofivalmiuksien ja –palautuvuuden edistäminen
- Kiertotalouden ja biotalouden liiketoiminnan kehittäminen esillä
- Luontopohjaiset menetelmät ilmastomuutoksen torjunnassa
- Energia- ja materiaalitehokkuus korostuvat ohjelmassa
- Julkisten hankintojen merkitys korostuu ilmasto-, työllisyys- ja TKI edistämisessä
- Kestävän, ilmastomuutoksen kestävän, älykkään paikallisen liikkuvuuden edistäminen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Mikä muuttuu?

- Työvoimapolitiittiset toimet (palkkatuki, työvoimapolitiittinen koulutus) jäävät pois
- Yrittäjäyys ja liiketoimintaosaamisen kehittäminen esillä
- Yritysten uusiutumiskyky ja yrityspalvelut paremmin esillä
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen työllisyyden edistämiseksi selkeämmin
- Luovat alat ja liikunta esillä sekä ESR:ssä että EAKR:ssä
- Lapsille suunnattu apu ja perhetyö osana ohjelmaa, samoin ruoka-apu
- Kansalaistoimijalähtöinen kehittäminen koko ohjelma-alueelle
- Jatkuva oppiminen ja yksilölliset opintopolut ohjelmassa tärkeässä osassa
- Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton toimenpiteet selkeästi esillä
- Eri väestöryhmien vuorovaikutuksen lisääminen tavoitteeksi

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma



Keskeisiä uudistuksia

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Valmisteilla olevia asioita

- Rahoituksen kansallinen jako
- Harvan asutuksen rahoituksen (NSPA) käyttö ja esitystapa
 - Itä-Pohjois-Suomi valmistellut esityksen
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) sisältövalinnat
- Kahden ohjelman rinnakkainen käyttö
- Elvytyspaketin (ReactEU) sisältö ja suhde uuteen ohjelmaan
- Hallinnolliset ja tekniset yksityiskohdat työn alla
- Kansalaistoimijalähtöinen kehittäminen laajenee koko ohjelma-alueelle



Ohjelmakaudella 2021-2027 käytetään kahta erilaista palkkakustannusmallia

- **1. Yleisasetusehdotuksen 2021-2027 art. 50(2) perustuva yksikkökustannusmalli, 'tuntitaksa' (1720 h)**
 - Yksi vakiojakaja (1720 h) kaikille hanketyöntekijöille.
 - Yksikkökustannusten tukikelpoisuus todennetaan hankkeelle tehtyjen työtuntien työajanseurannalla.
 - Käytettävissä **rahoituslain** nojalla rahoitettavissa palkkakustannuksia sisältävissä tukimuodoissa ja hankkeissa.
- **2. Palkat tosiasiallisten kustannusten mukaan –työnantajan sivukulut ja lomarahat kiinteänä prosenttiosuutena**
 - Hankkeelle osa-aikaisesti työskentelevien henkilöiden kuukausittainen hanketyön osuus vahvistetaan kiinteämääräisenä prosenttiosuutena tukipäätöksen yhteydessä;
 - Ei työajanseurantavelvoitetta (yleisasetusehdotus art. 50.5).
 - Yritystukilainnoilla rahoitettavat tuet;

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Pääasiallinen kustannusmalli; Palkat sivukuluineen + flatrate 40 %

- Kaikki muut hankkeesta aiheutuvat kustannukset kuin hankehenkilöstön palkkakustannukset korvataan palkoista laskettavalla 40 %:n flatrate-osuudella.
- Paljon ostopalveluja (yli 30% palkkakuluista) sisältävät hankkeet flatrate 7%
- Ensisijaisesti käytettävä malli **rahoituslain** nojalla rahoitettavissa hankkeissa, joissa on palkkakustannuksia
- Ei koske yritystukilain nojalla rahoitettavia hankkeita.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kertakorvaus (lumpsum) ohjelmakaudella 2021-2027

- Kokonaiskustannuksiltaan $\leq 200\,000$ €:n hankkeet, joissa selkeä lopputulos / tuotos.
- Hankintojen / ostopalveluiden osuutta ei rajata.
- Rahoituslakiin otettu säännös tuen maksamisen esteistä.
- Selvitys tulos-/ tuotosperusteisista ennalta määriteltävistä **kiinteämääräisistä** kertakorvauksista hallintojaostolle toteutetun kyselyn pohjalta.

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Useamman toteuttajan hankkeiden hallinnointi

- Valtion laitosten mukanaolo yhteishankkeen osapuolena helpottuu.
- Hankekokonaisuuden sisällä voidaan käyttää erilaisia kustannusmalleja(hankehaussa määriteltävä).
- Osa hankkeilla voi olla erikestoajat-> päätoteuttajan hanke rajoittaa kuitenkin enimmäiskesto-aikaa.
- Osa toteuttajat täyttävät omat hakemuksensa, sekä hallinnoivat ja vastaavat itse omasta osuudestaan, tarvittaessa päähakija voi tarkastaa osatoteuttajan hakemuksen ennen sen jättämistä viranomaisella.
- Yksittäisen osatoteuttajan muutostarve ei katkaise kaikkien osapuolten maksatusaikataulua.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma



Valtakunnalliset teemat

- Ohjelmasta varataan valtakunnallisiin teemoihin EAKR 8% ja ESR 20%

Esimerkkejä valmisteltavista teemoista

- Hiilineutraali Suomi 19.11
- Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen, huono-osaisuuden torjunta
- Nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Vaikeasti työllistyvien tukeminen
- Luovan talouden tiekartta
- Työelämän kehittäminen

Valtakunnallinen toteutus

- Vähävaraisten perheiden lasten aineellinen tuki
- Ruoka-apu

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

ET 1.1: Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen; pääasiallinen sisältö

TKI-toiminta

- vahvistetaan osaamista, ennakointi- ja innovointitoimintaa edistämällä pk-yritysten tuotteiden, materiaalien, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämistä, pilotointia ja kaupallistamista sekä uusien teknologioiden käyttöönottoa ja hyödyntämistä
- tuetaan erityisesti elinkeinoelämän tarpeista lähtevien innovatiivisten ja älykkäiden ratkaisujen, toimintamallien sekä kokeilu-, pilotointi-, demonstraatio- ja oppimisympäristöjen sekä tutkimusinfrastruktuurin kehittämistä ja yhteiskäyttöä
- tuetaan mm. kaupunkien ja kuntien pilotointi- ja kokeiluympäristöjen kehittämistä
- kehitetään innovatiivisia ja kestäviä julkisia hankintoja sekä niiden parempaa hyödyntämistä referenssiympäristöinä sekä TKI-yhteistyön vaikuttavuuden kasvattajana

TKI-yhteistyö ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

- luodaan TKI-yhteistyömalleja ja toimintatapoja korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä toisen asteen koulutuksen järjestäjien ja yritysten yhteistyölle, osaamisen ja teknologian siirrolle sekä kulttuurin TKI- ja luovan osaamisen paremmalle hyödyntämiselle
- kehitetään elinkeinoelämän ja tutkimuksen yhteistyötä sekä elinkeino- ja työelämälähtöisen soveltavan tutkimuksen hyödyntämistä yritystoiminnassa
- tuetaan elinkeino- ja työelämälähtöisen TKI-toiminnan vahvistamista sekä osaamis- ja innovaatioekosysteemien syntymistä, kehittämistä ja kytkeytymistä kansallisiin ja kansainvälisiin arvoverkostoihin
- tuetaan alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden hyvää hallintaa, toimeenpanoa ja TKI-verkoston kytkeytymistä arvoverkostoihin sekä vahvistetaan yritysten kiinnittymistä älykkään erikoistumisen prosesseihin
- tuetaan älykkääseen erikoistumiseen liittyviä alueiden välisiä ja kansainvälisiä kumppanuuksia
- edistetään teknologioiden uutta soveltamista ja tuetaan uusien teknologioiden käyttöönottoa ja skaalautumista
- tuetaan huippuosaamisen soveltamista ja teknologisten valmiuksien parantamista sekä tutkimuksessa syntyneen tiedon kanavoimista yritysten ja yhteiskunnan käyttöön

ET 1.2: Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi; pääasiallinen sisältö (1)

Digitalisaatio ja sitä hyödyntävät teknologiat

- edistetään digitalisaation hyödyntämistä TKI-toiminnassa, yksityisen ja julkisen sektorin haasteissa ja kehittämisessä, palveluiden kehittämisessä ja saavutettavuudessa sekä teknologisiin murroksiin liittyvien uusien liiketoimintamahdollisuuksien kehittämisessä
- tuetaan uusien digitaalisten työmenetelmien käyttöönottoa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla
- edistetään digitalisaation ja sitä hyödyntävien teknologioiden soveltamista ja hyödyntämistä (esim. avoin data, robotiikka, automaatio, IOT, kyberturvallisuus, data-analytiikka, tekoäly)
- tuetaan julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyötä ja palvelujen yhteiskehittämistä
- tuetaan digitaalisten innovaatiokeskusten (digital innovation hub) käynnistämistä, kehittämistä ja yhteistyötä niin eurooppalaisella, kansallisella kuin alueellisella tasolla
- tuetaan investointeja uusien digitaalisten ratkaisujen pilotointiin tukemalla esimerkiksi demonstraatio- ja laboratorioympäristöjä kehitysalustoina
- tuetaan digitaalisten teknologioiden soveltamista ja siihen liittyvää TKI-toimintaa
- edistetään jo rakennettujen tehokkaiden tietoliikenneverkkojen käyttöönottoa ja täysimääräistä hyödyntämistä kapasiteettia vaativien palvelujen välityskanavana
- tuetaan älykkään ja vähäpäästöisen liikkumisen innovaatioita ja digitalisaatiota
- tuetaan digitaalisuuden eri mahdollisuuksien tuomista palvelukenttään kuten virtuaalisuutta ja ennakoivien palvelujen kehittämistä dataa hyödyntämällä eri toimialoilla ja sektoreilla

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



ET 1.2: Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi; pääasiallinen sisältö (2)

Digitalisaation edistäminen yritystoiminnassa

- tuetaan uusien teknologioiden ja digitaalisten työkalujen ja tuotteiden, palvelujen ja liiketoimintamallien ja -prosessien kehittämistä, soveltamista ja käyttöönottoa yritysten, palvelujen ja ratkaisujen kehittämisessä sekä vahvistetaan pk-yritysten kyber- ja tietoturvalmiuksia
- tuetaan pk-yritysten digitalisaatiota automaatioasteen nostamisessa, robotisaatiossa sekä uusien teknologioiden soveltamista ja käyttöönottoa yritysten, palvelujen ja ratkaisujen kehittämisessä
- vahvistetaan mikro- ja pk-yritysten valmiuksia digitalisaatioon (esim. uudet digitaaliset tuotteet, palvelut, liiketoimintamallit ja -prosessit)
- tuetaan yritysten sähköistä liiketoiminnan, asiakaspalvelun ja teknologisen osaamisen kehittämistä ja teknologian käyttöönottoa

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma



ET 1.3: Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen; pääasiallinen sisältö

Pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen

- parannetaan pk-yritysten kasvu-, kansainvälistymis-, markkinointi- ja innovointivalmiuksia
- tuetaan pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä tukevia, toimintaa uudistavia ja tuottavuutta lisääviä investointeja
- parannetaan pk-yritysten osaamista osana liiketoiminnan kehittämistä

Uusi liiketoiminta ja verkostoitumisen edistäminen

- tuetaan uutta tai uudistuvaa liiketoimintaa sekä yritysten jatkuvuutta omistajavaihdoksia edistämällä, kehitetään uusia tapoja tukea uutta liiketoimintaa (ml. yrityskehittämö- ja hautomomallit) ja luodaan yritysneuvontaan liittyviä uusia toimintamalleja
- kehitetään ekosysteemejä, osaamiskeskittymiä ja verkostoja sekä tuetaan muita yhteistyömuotoja, joihin voi osallistua myös suuria yrityksiä

Pk-yritysten TKI-toiminta

- tuetaan pk-yritysten tuotteiden, palveluiden ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja kaupallistamista sekä innovatiivisten liiketoimintakonseptien syntymistä huomioiden ilmastokestävyys
- tuetaan aktiivista innovaatiotoimintaa edistävien prosessien käyttöönottoa yrityksissä
- kehitetään kestävien uusien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista yrityksissä sekä edistetään niihin liittyvää yritystoimintaa
- vahvistetaan hiilineutraaliin talouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista ja kehitetään uusia tuote- ja palvelukonsepteja
- vahvistetaan pk-yritysten valmiuksia luovan osaamisen hyödyntämiseen (esim. uudet digitaaliset tuotteet, palvelut ja liiketoimintamallit, muotoiluosaaminen)



ET 2.1: Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen; pääasiallinen sisältö (1)

Energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä edistävä TKI-toiminta

- tuetaan tutkimusperusteisten hiilineutraalien ratkaisujen, toimintamallien sekä demonstraatio-, tutkimus-, pilotointi- ja oppimisympäristöjen kehittämistä, käyttöönottoa ja yhteiskäyttöä
- edistetään ja tuetaan energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevaa yhteistyötä yrityssektorin, kuntien, tutkimustahojen ja kolmannen sektorin kanssa ml. rakennuskannan omaenergiatuotanto sekä hiilen talteenotto ja hyödyntäminen raaka-aineena
- kehitetään energiatehokkuuteen liittyvää korjausrakentamisosaaamista (ml. kulttuurihistoriallinen rakennuskanta)
- tuetaan vähähiilliseen teknologiaan, hukkalämpöön sekä päästöttömiin ja älykkäisiin energiajärjestelmiin liittyvää TKI-toimintaa ja –infrastruktuureja
- edistetään uusiutuvien energialähteiden tutkimus- ja kehitystyötä sekä energian tuotannon monipuolistamista (mm. geotermisen lämmön hyödyntäminen, pumppuvoimaloiden edistäminen, aurinkoenergia, hybridilämpöjärjestelmät, tuulienergia, bioenergiatuotteet, energian varastointi)
- kehitetään uusiutuvaan energiaan liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia ja teknologiaa (mm. biopolttoaineet, LNG)
- edistetään älykkäiden ja kustannustehokkaiden energiajärjestelmien ja -verkkojen kehittämistä
- kehitetään energian varastointia (mm. kestävä akkuteknologia ja akkuklusteri)
- edistetään Power to X -ratkaisuihin, vetytalouteen ja hiilidioksidin talteenottoon liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä sekä paikallisia demonstraatiohankkeita

ET 2.1: Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen; pääasiallinen sisältö (2)

Energia- ja materiaalitehokkuuden edistäminen yritystoiminnassa

- kehitetään hiilineutraaliin talouteen liittyvien uusien energia- ja materiaalitehokkuutta parantavien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista yrityksissä sekä edistetään niihin liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista
- tuetaan pk-yritysten hiilineutraalisuutta edistävien tuotteiden, materiaalien, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämistä, pilotointia ja kaupallistamista (esim. liikenne ja viisas liikkuminen, rakentaminen ja kiinteistöjen hallinta, uudet energiaratkaisut)
- tuetaan korkean jalostusasteen tuotteiden kehittämistä
- edistetään teollisuuden prosessien ja koneiden sähköistämistä ja energiaomavaraisuuden parantamista, energia- ja materiaalitehokkuuden kehittämistä sekä kiertotalouden ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa
- lisään alueiden ja elinkeinoelämän tietämystä energiaratkaisuista ja –tehokkuudesta

Tavoitteena hiilineutraalisuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

- edistetään elinkeinoelämäverkottunutta tutkimusta, yhteiskehittämistä ja julkisia innovatiivisia hankintoja energiansäästön ja energiaterähdokkuuden parantamiseksi
- edistetään puurakentamista, lisään rakentamisen kestävyttä ja pitkään hiiltä sitovia tuotteita ja tuotantotapoja ja rakentamisen energia- ja materiaalitehokkuutta huomioiden rakennusten koko elinkaari
- kehitetään työkaluja hiilineutraalisuustavoitteiden monitorointiin ja seurantaan osana kilpailukykyisten tuotteiden, palvelujen ja ratkaisujen kehittämistä sekä elinkeinoelämälähtöistä tutkimusta
- kehitetään kunnille ja yrityksille keinoja hyödyntää vertailukelpoista päästödataa ja tietoa erilaisten toimenpiteiden potentiaalisista päästövähennyksistä, kustannuksista ja hyödyistä erityisesti energia-asioissa
- tuetaan liikenteen energiatarpeen vähentämistä sekä liikennejärjestelmien strategista suunnittelua kehittämällä uusia tuote- ja palvelukonsepteja sekä älykkäitä ratkaisuja liikenteen, kestävä liikunnan ja saavutettavuuden tarpeisiin
- edistetään uusiutuvia ja vaihtoehtoisia voimnlähteitä käyttäviä liikennemuotoja
- edistetään kestäviä julkisia hankintoja energia-alalla, ml. ilmastokriteerien käyttö



ET 2.4: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen; pääasiallinen sisältö (1)

Ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyvä TKI-toiminta

- tuetaan tutkimus- ja kehittämistoiminnalla yritysten ja alueiden pilotointi- ja kokeilu ympäristöjen kehittämistä ilmastokestävyyden takaamiseksi
- kehitetään työvälineitä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskienhallintaan liittyvien suunnittelukäytäntöjen ja -prosessien kehittämiseen alueellisille ja paikallisille toimijoille ilmatoriskien ja niiden vaikutusten ennakointiin ja hallintaan
- kehitetään innovatiivisia menetelmiä, teknologioita ja tuotteita, joiden avulla edistetään sopeutumista ilmastonmuutokseen ja varautumista sään ääri-ilmiöihin sekä edistetään niihin liittyvää liiketoimintaa ja vientimahdollisuuksia
- kehitetään innovatiivisia menetelmiä elinkeinotoiminnasta vesiin ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvien ympäristöhaittojen ja -riskien vähentämiseksi
- vahvistetaan monihyötyisten viherrakenteiden ja luontopohjaisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi sekä edistetään niiden vientimahdollisuuksia
- vahvistetaan alan toimijoiden kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

ET 2.4: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen; pääasiallinen sisältö (2)

Ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyvä yritystoiminta

- tuetaan ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ympäristöhaittojen ja –riskien vähentämiseen sekä vähäpäästöisyyteen liittyvien älykkäiden ratkaisujen ja palvelukokonaisuuksien kehittämistä, pilotointia ja skaalautumista kasvavaksi liiketoiminnaksi
- tuetaan pk-yritysten tuotteiden ja palveluiden kehittämistä ja kaupallistamista sekä innovatiivisten liiketoimintakonseptien kehittämistä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskien ehkäisemiseen
- kehitetään ilmastonmuutoksen edellyttämiä turvallisuuteen ja katastrofivalmiuteen liittyviä tuotteita ja ratkaisuja, ml. digitekniikka
- tuetaan elinkeinoelämää ja yrityksiä kehittämään toimintamalleja ilmatoriskien hallitsemiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi, huomioiden myös hiilensidonta, luonnon monimuotoisuus ja vesiensuojelu
- tuetaan elinkeinon sopeutumista ilmastonmuutokseen, ml. saamelaiselinkeinot
- tuetaan ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioivan kestävän luontomatkailun ja siihen liittyvien ekosysteemipalvelujen kehittämistä (mm. pohjoisen muuttuvat lumiolosuhteet ja lumettomuus eteläisessä ja läntisessä Suomessa)
- edistetään ekosysteemipalvelujen hyödyntämiseen liittyvää yritystoimintaa osana ilmastonmuutokseen sopeutumista

ET 2.4: Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen; pääasiallinen sisältö (3)

Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvä suunnittelu, toimeenpano ja tiedotus

- tuetaan alueellisten ja paikallisten sopeutumisstrategioiden sekä -suunnitelmien valmistelua huomioiden ilmastonmuutoksen vaikutusten ja sopeutumistarpeiden alueelliset erot (mm. elinkeinorakenne)
- lisätään neuvontaa ja tukea ilmastotyön (sopeutuminen ja hillintä) organisoitumisessa ja resursoinnissa, ml. ilmastotiekarttojen valmistelu, tukiverkostot ja strateginen ja viestinnällinen tuki toimeenpanolle
- edistetään kestävien julkisten hankintojen kehittämistä, ml. ilmastokriteerien käyttö, hankintojen uudelleensuuntaus ilmastoystävällisiin ja ilmastonmuutokseen sopeutumista tukeviin vaihtoehtoihin
- vahvistetaan alueellisten elinkeinojen logistiikkareittien ilmastokestävyttä mm. tieverkon kuntokartoitusten ja tienpidon suunnitelmien kehittämisellä ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioiden
- vahvistetaan ennakointi- ja riskienhallintaosaamista sekä turvallisuusalan suunnittelua ja pilotointia

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

ET 2.6: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen; pääasiallinen sisältö (1)

Kiertotalouden ja biotalouden TKI-toiminta

- kehitetään kiertotalouteen, biotalouteen, cleantechiin sekä hiilenkiertoon liittyvää TKI-toimintaa, demonstraatioympäristöjä ja TKI-ekosysteemejä
- tuetaan kiertotalouden ja biotalouden tiekarttojen valmistelua
- edistetään kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja
- kehitetään toimintamalleja jätteen synnyn ehkäisyyn ja uudelleenkäyttöön sekä tuotteita korvaavien palvelujen kehittämiseen
- kehitetään älykästä materiaalien hallintaa, jossa hyödynnetään kierrätysmateriaaleja ja sivuvirtoja sekä varaudutaan entistä kunnianhimoisempaan jätehuoltopalvelun tasoon sekä aiempaa laajempaan yhteistyöhön
- edistetään hiilen sidontaan ja hiilinieluihin liittyvää TKI-työtä ja kehitetään pitkään hiiltä sitovia tuotteita ja toimintamalleja
- kehitetään luonnonvara-alan kestävyyttä ja nostetaan luonnonvarojen ja teollisuuden sivutuotteiden jalostusastetta
- edistetään metsäresurssien kestäväää käyttöä kehittämällä metsäraaka-aineen materiaalitehokkaita liiketaloudellisia hyödyntämisspolkuja (mm. mekaaninen teollisuus, massateollisuus, biopolttoaineet, materiaalitekniset sovellukset, lääketieteelliset sovellukset)
- edistetään metsä-, vesi- ja luonnonvaratietojen digitaalista hyödyntämistä luonnonvarojen kestävään käytön lisäämiseksi
- kehitetään älykkäisiin taloihin liittyviä teknologioita, uusia materiaaleja ja liiketoimintamalleja
- tuetaan kiertotalouden osaamisverkostojen kyvykkyyttä tarjota kansainvälisesti kiinnostavia ratkaisuja



ET 2.6: Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen; pääasiallinen sisältö (2)

Kiertotalous ja biotalous yritystoiminnassa

- vahvistetaan kiertotalouteen ja biotalouteen liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista ja kehitetään uusia tuote- ja palvelukonsepteja ja tuetaan näiden edellyttämiä investointeja
- kehitetään kiertotalouden mukaista tuotesuunnittelua
- kehitetään ekosysteemejä, osaamiskeskittymiä ja verkostoja sekä tuetaan muita yhteistyömuotoja, joihin voi osallistua myös suuria yrityksiä
- edistetään osallistumista olemassa oleviin teollisten symbioosien verkostoihin sekä tuetaan uusien teollisten symbioosien syntymistä
- tuetaan teollisuuden sivuvirtojen ja jätteiden hyödyntämistä ja pilotointia aidossa teollisuusympäristössä
- edistetään jätteen määrää vähentävää toimintaa
- tuetaan lajittelua, kierrätystä ja kestäviä logistiikkaketjuja edistävien palvelukonseptien kehittämistä
- tuetaan uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvien korkean lisäarvon tuotteiden kehittämistä sekä biotalouden kestävien arvoketjujen ja klusterien muodostumista
- edistetään yritysten ja arvoketjujen resurssitehokkuutta parantavien digitaalisten alustojen ja muiden työkalujen kehittämistä ja käyttöönottoa



Toimintalinja 4 ESR+ 2.2.1. Polkuja töihin

Työnhakijoiden työllistyminen

- edistetään kohderyhmiin kuuluvien henkilöiden pääsyä avoimille työmarkkinoille, laadukkaisiin ja riittävän toimeentulon mahdollistaviin työpaikkoihin, yrittäjäksi ja itsenäiseen ammatinharjoittamiseen tai koulutukseen sekä osaajien saamista korkeaa osaamista vaativiin tehtäviin
- hyödynnetään monipaikkaisuuden ja erilaisten työn tekemisen tapojen tarjoamia mahdollisuuksia
- huomioidaan kohderyhmien tarpeet tarvittaessa positiivisen erityiskohtelun ja yhdenvertaisuussuunnittelun sekä tasa-arvosuunnittelun avulla hyödyntäen heidän omaa asiantuntemustaan ja edistäen tietoisuutta ja osaamista niistä
- yhteistyössä yritysten ja muiden työnantajien kanssa räätälöidään etenkin osatyökykyisille ja maahanmuuttajataustaisille työmahdollisuuksia sekä edistetään tehtävien muokkaamisen ja osittamisen edellytyksiä uusien työmahdollisuuksien kehittämiseksi
- kehitetään välityömarkkinoiden laatua ja vaikuttavuutta
- edistetään työvoiman ammatillista ja alueellista liikkuvuutta myös yhteistyössä rekrytoivien työnantajien kanssa luomalla näihin kannusteita ja käytäntöjä
- tuetaan mukana muuttavien puolisoiden työllistymistä
- ohjataan työnhakijoita rekrytointivaikeuksista kärsiville aloille
- luodaan työvoiman kysyntää hyödyntämällä mm. julkisten hankintojen työllistämismalleja

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Toimintalinja 4 ESR+ 2.2.1. Polkuja töihin

Työllistymistä tukevien palveluiden kehittäminen

- kehitetään, levitetään ja juurrutetaan monialaisia ja moniammatillisia palvelumalleja ja verkostomaista työtettä
- lisätään monialaisissa ja -ammattillisissa palveluissa työskentelevien osaamista toimintamallin johtamisessa ja muissa yhteistyöhön liittyvissä kysymyksissä sekä asiakkaiden palvelutarpeisiin liittyvissä työllisyys-, koulutus- ja sosiaalialan teemoissa
- kehitetään toimintamalleja, joilla varmistetaan, että asiakkaan palvelupolku etenee saumattomasti työhön, koulutukseen tai asiakkaan kannalta muuhun tarkoituksenmukaiseen ratkaisuun
- tehostetaan ja kehitetään toimintatapoja ja palveluita, joilla voidaan tukea sesonkityyppisillä aloilla työskentelevien työllistymistä ympärivuotisesti ja alityöllistettyjä heidän työuransa kehittämisessä
- kehitetään alueiden ja toimialojen välisiä uudenlaisia yhteistyömalleja ja uudentyyppisiä rekrytointitoimia
- parannetaan yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminnan ja työllistämisen edellytyksiä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Toimintalinja 4 ESR+ 2.2.2 Osaamista työelämään

Elinikäinen oppiminen ja joustavat koulutuspolut

- lisätään kattavaa yksilöllisten, monimuotoisten ajasta ja paikasta riippumattomien ja laadukkaiden jatkuvan oppimisen kouluskokonaisuuksien tarjontaa mukaan lukien täydennys- ja erikoistumiskoulutukset
- tuetaan tutkintojen ja tutkintojen osien suorittamista sekä edistetään työelämässä tapahtuvan oppimisen ja ulkomailla suoritettujen tutkintojen tunnustamista ja tunnistamista
- edistetään yrittäjyyttä ja liiketoimintaosaamista osana koulutusta ja työelämää
- tuetaan eri alojen kehittymistä osana ekosysteemejä ja vahvistetaan palvelujen tuotanto-osaamista
- kehitetään jatkuvan oppimisen mahdollistavia koulutusrakenteita ja oppimisympäristöjä sekä oppimista tukevaa pedagogiikkaa
- tuetaan koulutuksen ja työelämän sekä kouluasteiden välisten nivelvaiheiden siirtymien sujuvoittamista
- kehitetään koulutuksen laatua ja tarjontaa mm. älykkään erikoistumisen ja kasvu- ja rakennemuutosalojen tarpeisiin
- tuetaan jatkuvan oppimisen avulla elinkeinorakenteen monipuolistamista ja uudenlaisten palvelurakenteiden syntymistä mm. luovaa osaamista hyödyntämällä
- kehitetään, levitetään ja juurrutetaan moniammatillisia ohjaus- ja neuvontapalveluita koulutuksessa ja työelämässä sekä vahvistetaan asiantuntijoiden valmiuksia vastata monimuotoisuuden asiakaskunnan tarpeisiin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Toimintalinja 4 ESR+ 2.2.2 Osaamista työelämään

Muutostarpeiden ja osaamisen ennakointi työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta

- tuetaan osaamistarpeiden ennakointia ja ennakoitiedon hyödyntämistä
- edistetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan integroitumista koulutukseen

Työelämän kehittäminen

- edistetään työhyvinvointia ja hyvän työelämän kehittymistä ml. työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen ja työyhteisöjen monimuotoisuuden lisääminen
- edistetään toimintatapoja, jotka parantavat samanaikaisesti tuottavuutta ja tuloksellista työn tekemistä sekä työhyvinvointia
- kehitetään pk-yritysten ja muiden organisaatioiden sekä niiden henkilöstön, mukaan lukien johtajat, osaamista

Ammatillisen liikkuvuuden ja kohtaannon edistäminen

- parannetaan kohtaantoa ja edistetään ammatillista liikkuvuutta eri palveluja hyödyntämällä ja yhdistelemällä
- houkutellaan kansainvälisiä osaajia Suomeen ja integroidaan jo maassa olevia yhteistyössä EAKR- ja Talent Boost –toimenpiteiden kanssa
- toteutetaan muutostilanteiden kehittämiskokeiluja, esim. muutosturvan ja työnvälityksen sekä yrityspalvelujen yhteyden tiivistämistä
- kehitetään muutosturvan mittareita sekä palautejärjestelmää

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Toimintalinja 4 ESR+ 2.2.4. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Yhtäläisten mahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen

- tuetaan monipuolisin keinoin kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden kiinnittymistä yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille sekä torjutaan huono-osaisuutta ja syrjäytymistä
- lisätään eri väestöryhmien vuorovaikutusta
- yksinäisten ja riippuvuus- ja/tai työ- ja toimintakyvyn haasteiden kanssa kamppailevien hyvinvointia lisätään mm. yhteisöllisin ja kuntouttavin toimenpitein
- edistetään vammaisten henkilöiden, etnisten vähemmistöjen ja muiden heikommassa asemassa olevien väestöryhmien oikeuksien toteutumista
- kehitetään kansalaistoimijalähtöistä toimintaa ja yhteisöllisiä palveluita sekä edistetään vähemmistö- ja erityisryhmien osallistumista päätöksentekoon ja palveluiden suunnitteluun
- hyödynnetään kulttuuri- ja liikuntapalveluja osallisuuden, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämiseksi

Työllistymismahdollisuuksien parantaminen

- parannetaan heikoimmassa asemassa olevien valmiuksia päästä koulutukseen ja työmarkkinoille
- rakennetaan osallistavia työmarkkinoita, lisätään tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä ja vaikuttavuutta sekä kehitetään työtoiminnan sisältöjä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Toimintalinja 4 ESR+ 2.2.4. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Palveluiden kehittäminen

- kehitetään, levitetään ja juurrutetaan monialaisia, oikea-aikaisia ja katkeamattomia hyvinvointi-, sosiaali-, terveys-, kuntoutus- koulutus- ja työllisyyspalveluita ja kehitetään mm. perhe- ja nuorisotyön menetelmiä ja verkostomaista työtettä
- edistetään kolmannen ja neljännen sektorin ja viranomaisten välistä kumppanuutta, yhteistyötä ja osaamista heikoimmassa asemassa olevien ryhmien palveluiden ja yhteiskuntaan kiinnittymisen parantamiseksi
- kehitetään tuloksellisia mm. sosiaalisen kuntoutuksen ja päihdekuntoutuksen toimintamalleja työkäisille samoin kuin työ- ja toimintakyvyn palveluja
- kehitetään sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden osaamista sosiaali- ja terveysalalla, jotta voidaan paremmin vastata tasa-arvo- ja yhdenvertaisuushaasteisiin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Toimintalinja 4b: Lapset mukaan ottava Suomi (ESR) – yksi erityistavoite

Eväitä elämään

- Tukitoimet:
 - Köyhyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevia ihmisiä koskevan sosiaalisen integraation edistäminen, mukaan lukien vähävaraisimmat ja lapset
- Erityistavoitteen pääasiallinen sisältö
 - Tuetaan kohderyhmään kuuluvien lasten osallistumista esim. heidän vahvuuksiaan ja valmiuksiaan tukevaan harrastus- ja leiritoimintaan tai valmentavaan hoiva- ja kerhotoimintaan
- Tärkeimmät kohderyhmät
 - Vähävaraisten perheitten ja köyhyden seurauksen syrjäytymisvaarassa olevat lapset. Kohteena olevat lapset voidaan tarvittaessa rajata tarkemmin alueellisten erityispiirteiden tai valtakunnallisten tarpeiden mukaisesti

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma